

BAJA ÉS VIDÉKE

Előfizetési ár egész évre 6 K Félévre 3 K

Nyilttér sora 30 fillér.

Társadalmi hetilap.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ROTHSCHILD ZSIGMOND

Egyes szám ára 4 fillér. (2 krajcár.)

Követendő példa.

Egy ici-pici kis község, melynek nevével talán minden tizezredik ember halotta, nagyszabású reformra határozta el magát, olyanra, mely eddig — mint befeljeztett tény — nincs sehol Magyarországon, olyanra, melynek párja kerek e világon csak egy helyütt akad s ez London. Tamásda (ez a neve annak a községnek) és London tehát egyívű kerültek a civilizáció kétségtelen emelésében.

Mert mihelyt arról van szó, hogy az alkoholnak, a modern kor e legnagyobb nyavalyájának hadat izennek, az feltétlenül a műveltség, a felvilágosodottság emelkedését jelenti.

Igen Tamásda kis község lefűzte az összes magyar városokat, nagyközségeket és falvakat.

Képviselőtestülete ugyanis azon határozatot hozta, hogy vasárnap megtiltsa a kocsmák nyitvatartását. A vármegyei törvényhatóság ugyan megsemmisítette ezen

határozatot. Azonban a község felebbezett és a miniszterium jóváhagyta a község határozatát.

Ime Tamásda uttörő, nemes, követésre méltó példája.

Ezentul ott megszűnnek a vasárnapi tobzódások, duhajkodások, végtelen ivások.

Nem lesznek parázs verekedések, nem fognak elmerülni a politizálásban, a mely előbb-utóbb nézeteltérésekre vezet.

Ime az ut egyengelve van ahhoz, hogy országosan megcsinálják Tamásda kis község határozatát.

Hisz rettentő statisztikák vannak arról, hogy mily óriási pusztításokat visz végbe népünkben az alkohol mértéketlen fogyasztása; mennyire bünti a különben józan, munkás, dologszerető népet, mennyire tompítja az agyát, mily hatással van testére, gondolkodására, érzületére és lelkére. Mily lealacsonyítólag hat az emberre, mennyire huzza lefelé a biztos megsemmisülés örvényébe az alkohol mértéketlen fogyasztói.

Az értékes emberanyagot meg kell menteni a nemzet, a társadalom javára, meg kell önmagának és családjának. Csak így haladhatunk biztosan és feltartóztatlanul kitűzött célunk felé.

A nép szabad ideje nem arra való, hogy kormaszással töltse; ott üljön napestig a füstös, fulladt, bűzös légkörű helyiségben; ott virtuskodják, hogy ki tud többet inni, ott elégedetlenkedjenek, hogy semmi se jó a mi van és ahogy van.

A vasárnap a nyugalom napja. A verejtékes munkában eltöltött hét után pihenjen az ember, legyen vallásos, járjon templomban délelőt, hol a pap aktuális, de szívet, elmét foglalkoztató, hazafias és népevelő beszédekert tartson; a délutánt meg családja körében töltse, hol jó hasznos népolvasmányok töltik be lelkületét.

Elvégre már itt az ideje, hogy erőteljes mozgalom induljon meg az alkohol ellen.

A harangozó.

A harangozásról általában az a vélekedés, hogy igen egyszerű, tudomány nélkül való munka. Azt mondják ugyanis az emberek, főképen Pöszmété Ferenc, hogy csupán a harangkötel rángatásától függ minden, azontul aztán illendőképpen szól az magától is!

Hát nincs igaz a senkinek. Pöszmété Ferencre pedig semmiképen se adjanak a belső emberek, mert tudni való dolog, hogy Samu bácsi öregsgégre való tekintettel már régóta fejt a fogát a harangozó tisztessegre.

A harang nem beszél magától. Sőt úgy vélem, hogy a harangnak szíve is van. Ki hogy szokott véle bánni, úgy szokta viszsza szolgálni. Teszem azt: Samu az öreg, minden nyelven megszólaltatta azt a vasiyellű, rézdereku mineműséget. Ha félkézzel lödiája a kötelet: Igyan barátságosan kondul, ha meg erővel huzza, szinte síró szó röppen ki a torony ablakán. Mélybugású és szívhez beszélő egyszerre, haragos és fenyegető, ha Samu bácsi úgy akarja.

Tehát a hebe-hurgyán itélkezők jobb' teszik, ha hallgatnak. Hanem a dogra térve, el kell mondanom, hogy Samu bácsi báránytermészetű hírvén állott. A telességtől soha egy ujjal sem bántotta. Az igaz, hogy az asszony sokkalta erősebb volt nála. Elhallgatta annak nyelvekedését. Perpatvarkodó természetéről pedig csak sugdolózva, panaszkodó sóhajfások kíséretében ejtett szót. A falu előtt csupa jó lélek, csupa áhítatos szeretet volt ökegyelme.

De hát az asszony, az asszony mindönkit kiforgat a maga mivoltából.

Ezt a vélekedést Cs. Pap Vince szokta mondogatni ha szóba került, hogy Samu bácsi harangozás tekintetében nem igen jár egy uton a pontos idővel. (Tudnivaló hogy Pap Vincének ugyancsak kardos menyecske volt a felesége.)

— Az igaz, hogy magam is hallottam, mikor Samuné oda-szólt a kertben kapáló urához:

— Apjuk!... Apjukom!... harangozza kend el a delet. Iszón már a nap is amott szalad!

Az öreg méltatlankodva szóllott vissza:

— Jó van nő! Várhat a falu odáig, hogy én ezt a sort elkapáljam.

Erre az öreg asszony dörmögve ment a dolgára. Csak félhangosan lenyegette az emberét:

— Majd a Pöszmété Ferenc jobban mögtűszi a dógát.

A harangozó erre a fenyegetésre belevágta a porhanyó föltöbe kapuját és haragosan elluzta a delet.

Ha olykor szóba hozta előtte egyik-másik, órával rendelkező belintőly, hogy nem sokáig járja ez a pontatlanság, nagyot hallgatol és bebállagott az anyjukájához elpanaszolván neki a nagy sérelmet. Erre aztán Samuné csipőre rakta két kezét, úgy mondogatta meg az illetőnek a maga vélekedését:

— Örüljenek kigyelmetök, ha ilyen harangszót hallanak.

Igy esett aztán, hogy Samuné nyelves asszony hírébe keült, míg az emberét lazári sorsánál fogva mödnékkül sajnálták. Hogy, hogy nem, az erős harangozó né ágyának dött. Olyas nyavalya érte, amelylyel nem tudott megbirkózni még a szentmiklósi doktor sem! Egy ideig tengeft-legett, si edte kellett lenni a sokfajta patikaszer, de egy szép májusi napon elmullott tőle egészen a keeseri pohár. Meghalt szegény lélek. Samu, gyámoltalanságában, olyan magára maradt, mint az ujam.

Mikor pedig Szent Mihály lovára is föltették az asszony koporsóját, az öreg ember szinte fűdöklött a sírásól. Temetése után nagy esőndesség támadt a házban. Csak egyszeres hallatszott özevgyi sírban élő Boris lányának nehéz sóhajása. Samu ott állt a kuczkóban. Öreg szívében nem volt több elsirotni való könny. Térován nézett az ablakon belpöcködő napcsikokra.

Hirtelen felugrott. Az ajtó felé szalad. Se szólt, se beszélt, csak kuló lépéssel felkapaszkodott a toronyba és esze nélkül kezdett harangolni. Nem tudta miért teszi, csak rángatta neki-busultán a kötelet. Talán szíve enyhülésére kellett neki ez a hangos munka. A harang bugása pedig egyenetlenül imbolygott ki a messzeségbe. Valami osodáltság, reszkető, mélységgel hallatszott az a kongás. Ugy zokogott, sikongott, mintha emberi lélek lopózkodott volna a réfalak közé. Az égen járó felhők alighanem elérhették ezt a busongó harangbeszédet, mert nagy

halva találták meg szobájában. A csendőrség elfogta.

— **Orvosi körökben** rég ismert tény, hogy a »Ferenc József keserűviz« valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferenc József keserűvizet.«

Dr. Ambrozovics Lajos főispán üdvözlése. Abból az alkalomból, hogy már egy éve, hogy Baja város élén áll, számosan táviratilag üdvözölték Meránba, hol üdülni van. A 48-as párt nevében Dr. Rajk Aladár orsz. képviselő, a városi hatóság nevében pedig Dr. Hegedűs Aladár polgármester menesztett üdvözlő sürgönyt.

A bajai Kereskedelmi és Iparbank rendkívüli közgyűlését, melyet megfeleltek, most a szabadkai törvényesék jóváhagyta.

Vasut elsőrangusítás. Nagy fontosságú leirat érkezett Baja városhoz a kereskedelemügyi minisztertől. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter értesíti a várost hogy a baja—szabadkai és a báttaszék—dombóvári vasutak elsőrangusítási munkálatainak közigazgatási bejárását elrendelte. A közigazgatási bejárás a szabadka—bajai vasutra nézve Hegyeshalmy Károly miniszteri tanácsos vezetésével Bsján 1907. évi június hó 12-én d. e. 9 órakor a városi székában fog megtartani.

Dr. Farkas színtársulata hétfőn játszott utolsót az idei tavaszi szezonban Baján. A társulat Ceglédre ment.

Műkedvelői előadás volt hétfőn a bajai »Ipartestület« nagytermében, melyen »Szent Erzsébetet« adták elő jótékony céfra. Az előadást vasárnap d. u. megismétlik.

Adóügy. Az adófizető polgárság figyelmét felhívjuk az 1007. évi adóelőírás elkészült és a pénzügyigazgatóságtól az adóhivatalhoz megérkezett. Az adózó felek adójuk kiegészítése céljából bevitelük adókönyvecskéjüket az adóhivatalba.

Jóváhagyott közgyűlési határozat
Baja városi törvényhatóságt bizottságának közgyűlése elhatározta, hogy a belvárosi népiskolában egy V—VI-ik elemi osztályt állít fel és ennelfogva egy újabb tanítói állás szervezését határozza el, A közgyűlés ezen határozatát a kormány jóváhagyta, miről a várost ma értesítette.

Az Omke kedvezményes vasuti jegyei. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesület vasárnap, e hó 26-án tartja közgyűlését Budapesten. E közgyűlésen résztvenni szándékozó Omke tagoknak kedvezményes vasuti jegy áll rendelkezésükre, mely e hó 26-ától 31-ig érvényes Budapestre és vissza való utazásra. E kedvezményes vasuti jegyek Szász János titkárnál az irodai órák alatt díjtalanul kaphatók

SCHWARZ GY.
PALANKA, Hauptgasse Franz'sche Hause.

Nagy raktár : Grosses Lager :

női, férfi és Damen, Herren
gyermek fehérne- u. Kinder-wäsche
műárúkból ferner
továbbá grosse Auswahl
cipőárúkból nagy Schuh-Waaren.
választék.

csillag az alkonyat fényében a borotva ...

Boris remegve támaszkodott az öreg körtefának és reszelő aggodalommal leste az eredményt. Pöszméte Ferenc mellette került és lágyan sugta:

— Boris!

— No.

— Ha meghótt is az apád, nem maradsz magadra!

Boris neheztelve a vállát vonogatta erre a vigasztalásra.

— Nem, nem, — szötte a beszédet Pöszméte, miközben csempé száját egyengette. Magam is özvegyi sorba vagyok .. Azután még a harangozás is értök .. Jó lesz?

Ezzel már a menyecske keze után nyult. Majd nagy begyesen ment a templom felé, mintha már is ő lett volna a harangozó. Az ajtóból odaszóllott az ácsorgóknak:

— Most hallgassák meg kendtek az igazi harangozást. És kapaszkodott fel a toronypadra.

A borbély ezalatt elvégezte a dolgát. De az öreg csak nem eszmélt. Kaszab nem kezdett aggodni. És halk hangon nyilatkozott is:

— Alighanem oda van!

— Nem csoda, tödötte a szót az egyik öreg asszony, névszerint Sajgóné — igen a szivére vötte a halálesetet ..

— Jó lesz doktorért küldeni — sürgetőzött az odaérkezőtt borbély.

— Hát nem ártana — válaszolt a tudományában megakadt borbély.

Egyszerre csak megkondult a harang és nagy zúgással kongott ki az utakra. Hol erősen, sebesen, hol meg lassan, gyámoltalanul szóllott. Még a süket is hallhatta, hogy egyfűt, hozzá nem értő kéz rángatja a kötelet. Kongott .. libeggett össze-vissza a hang, mintha maga is röstelkedett volna azon, hogy így dobálják haszontalanul a levegőbe.

Samu bácsi hirtelen megrándult. Előbb a lába húzódtott fel, majd meg az ábrázóját fintorgatta keservesen. Szinte látszott rajta, hogy ember fölötti erővel igyekszik életre kelni.

Kaszab a borbély, helyzete magaslátára juto t újra. Diadalmas szerénységgel mondotta:

— Tudtam. Az én munkám, mégis csak munka.

Az öreg pedig hirtelen kezeire támaszkodva föltápászkodott. Ijedten tápászkodott szét ... szemé egyik emberről a másikra siklott. Alig volt jártányi ereje, épen azért nagyot lépett. Boris átdölelte szeretetből is, de meg azért, hogy el ne essék a halottaiból föltámadott ...

Samu bácsi pedig ökleit összeszorítva, elkezdett hebegni ... és fenyegetve mutatóit a torony ablakára ... Pöszméte éppen akkor fejezte be nagy bemutató harangozását. Amint leért, szembe taláta magát Samu bácsival, aki már egészen egyenesen járt. A görbeszáju ijedtében majd hogy el nem vágódott. Megrökönyödvé nézett, hol Borisra, hol az apjára. Hebegve mondotta az asszonynak, látván, hogy nem üresedett meg számára az állás:

— Boris ... akkó, még várjunk a szándékunkkal ...

Az asszony csufondósan nevetni kezdett. A többiek nem tudták ugyan, hogy miről van szó, de hangos hahotára fakadtak. Pöszméte haragosan szemére csapta kalapját és sietős billegéssel odébb állott ...

Samu bácsi pedig felment a toronyba és megsimogatta azt a vasnyelvű, rzbordájú mineműséget és szeretetteljes elérzékenyüléssel mondotta, mintha csak emberrel beszélt volna:

— Ne te, ne! Maj, itt hagytalak ...

Aztán bocsánatkérő hangon vizagáltta:

— Ugye, hogy bánt veled az a Pöszméte! És lágy kongással kezdett harangozni .. Igen tele volt a szive, tehát mélyen zokogva, bugatta. Aztán, hogy eszébe jutott Pöszméte Ferenc viselkedése, elfogta a nehéz indulat és a hang haragos fenyegetéssel röppent szét a faluban, innét meg kifelé a síkságokra ...

Pöszméte irigységében alighanem bedugta a füleit, hogy ne hallja azt a sokféle szépséggel csengőbongó harangszót.

A hunyó nap beszűrődött a toronyablakon és pajzán kedveivel pislogatta meg Samu bácsi öregedő szempilláit.

